

La ciutat dels 5 milions

Compromís
Metropolità 2030

Dossier de premsa. El Compromís Metropolità 2030: un pla per a la ciutat dels 5 milions

28/9/2022

Dossier de premsa

1. El Compromís Metropolità 2030: un pla per a la ciutat dels 5 milions

El [Compromís Metropolità 2030](#), resultat del procés [Barcelona Demà](#), és el nou pla estratègic per a la regió metropolitana de Barcelona orientat a impulsar un nou model de prosperitat, basat en el coneixement i la innovació, que en redueixi les desigualtats socials i territorials i la situï com una de les metròpolis que liderin la lluita contra l'emergència climàtica.

Aquest pla es fonamenta en la visió de la regió metropolitana de Barcelona com a capdavantera l'any 2030 en el desenvolupament d'una nova generació de polítiques urbanes de transformació de l'economia, l'espai i el metabolisme de la metròpoli, amb la finalitat de generar prosperitat compartida a tots els seus barris, viles i ciutats, a partir de la mobilització d'aliances entre actors i utilitzant el coneixement i el treball en xarxa a nivell local i global.

Per aconseguir-ho, caldrà articular nous espais de governança que responguin a les necessitats de la metròpoli real i aprofitar les oportunitats que ofereix el bon posicionament de Barcelona entre les principals metròpolis del món com a referent en cultura, creativitat, innovació i qualitat de vida.

Aquest nou pla estratègic interpel·la a totes les institucions, empreses, organitzacions i a la societat en general de la regió metropolitana i més enllà, a implicar-se de manera activa en el desenvolupament de les vuit missions que el componen i a construir, de baix a dalt, els instruments necessaris de governança per a fer-ho possible.

En definitiva, la principal novetat del Compromís Metropolità 2030 consisteix en abordar els principals reptes als que ens enfrontem com a societat des d'una dimensió metropolitana, la de la "ciutat real" dels cinc milions d'habitants.

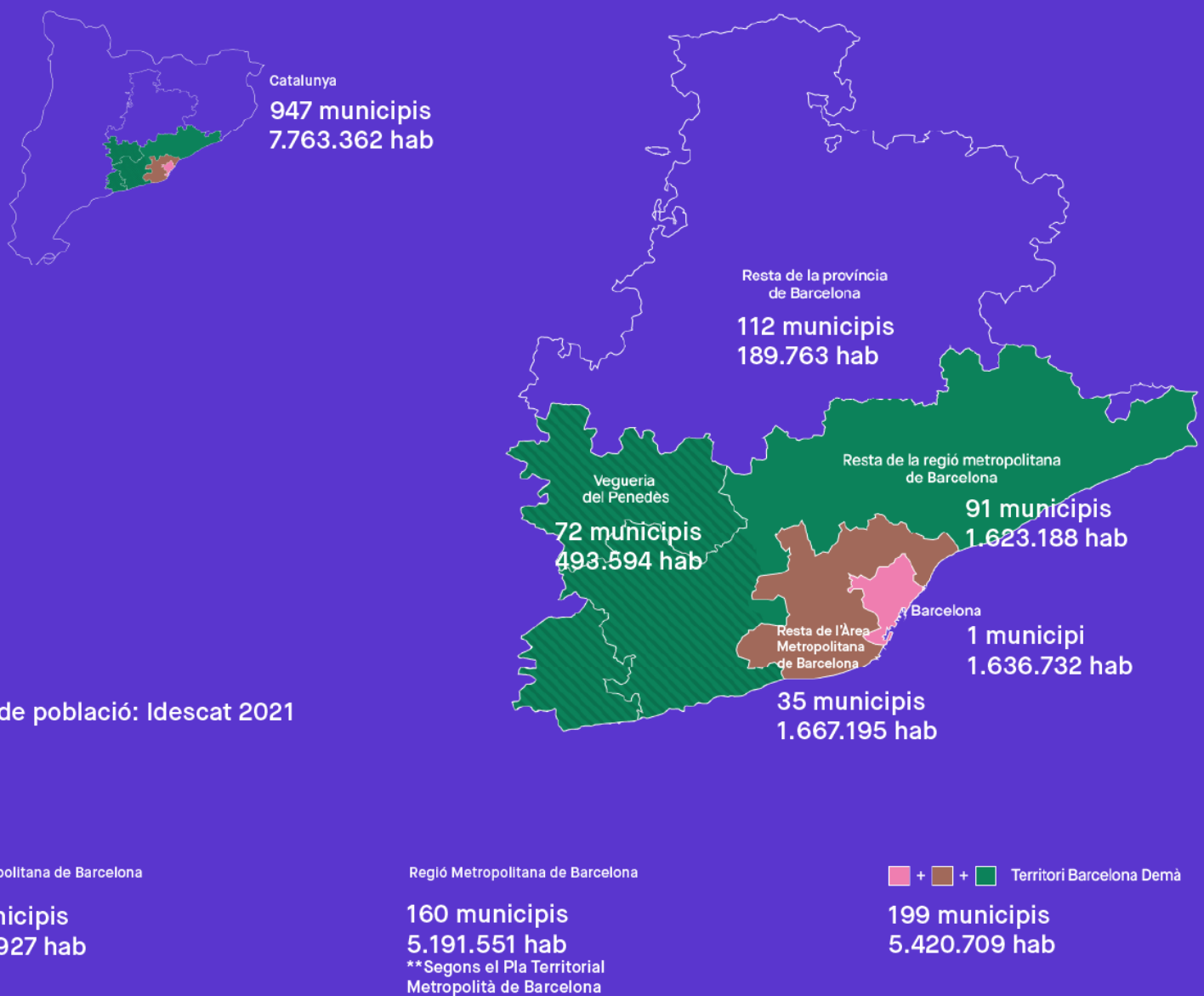
2. Abast: la regió metropolitana de Barcelona

L'àmbit d'acció del Compromís Metropolità 2030 és la regió metropolitana de Barcelona. Tot i que l'RMB, en la seva definició habitual, comprèn 7 comarques: Barcelonès, Baix Llobregat, Maresme, Garraf, Alt Penedès, Vallès Occidental i Vallès Oriental, 160 municipis i 5.191.551 habitants (2021); en el cas del procés Barcelona Demà s'hi ha incorporat també la resta del territori de la Vegueria del Penedès, és a dir, les comarques del Baix Penedès i part de l'Anoia, arribant a un total de 199 municipis i 5.420.709 habitants.

Per què?

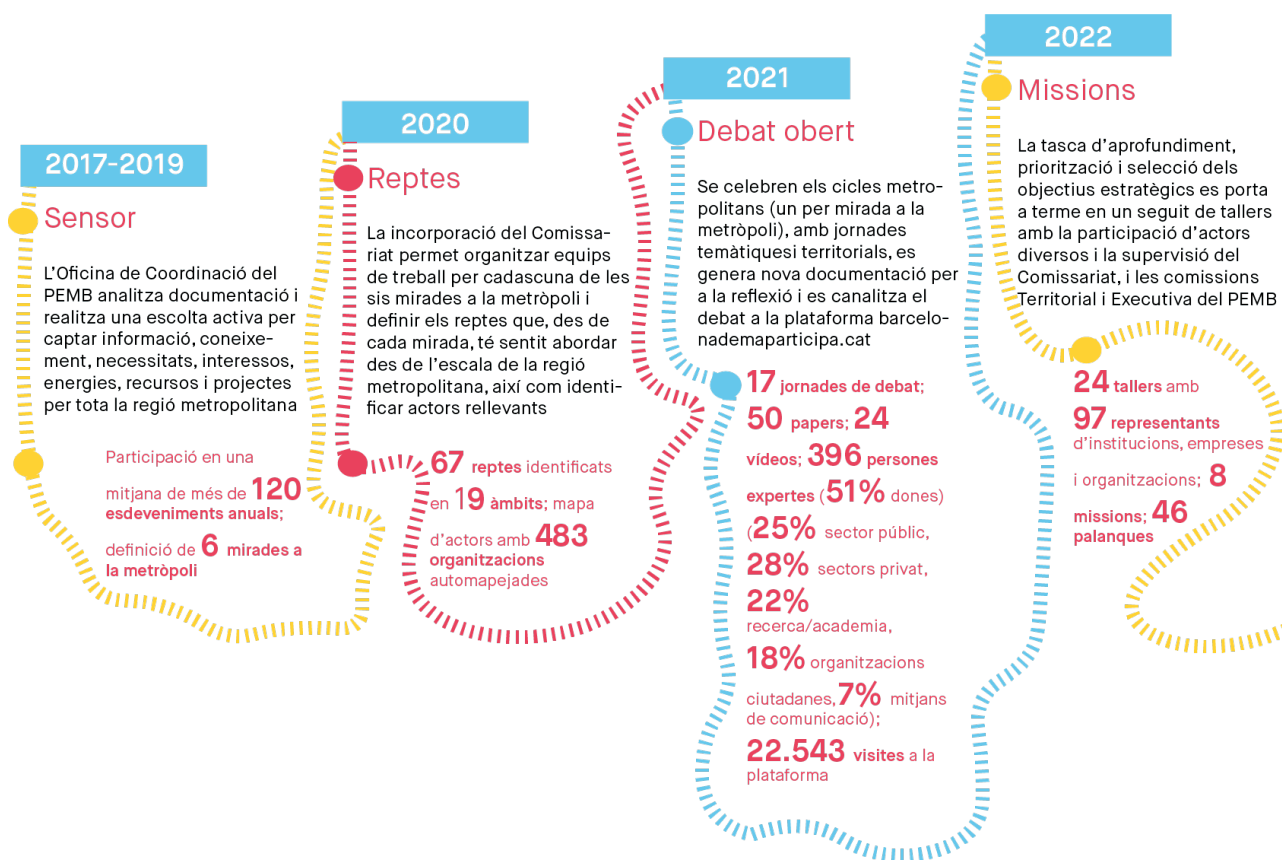
- Barcelona és capital de Catalunya i la projecta enfora, però és la regió metropolitana la que condiciona els fluxos de recursos, persones, mercaderies i informació que conformen el metabolisme del conjunt.
- Els principals reptes urbans són globals i superen la capacitat d'acció municipal i els límits administratius: l'escala regional és més adequada per fer-hi front.
- L'estructura policèntrica i el mosaic d'espais naturals, rurals i urbans dins de la regió són actius clau per a oferir una bona qualitat de vida que cal potenciar.
- La regió metropolitana és interdependent amb la resta de Catalunya.
- La diversitat territorial, social i econòmica de la regió metropolitana és la base de la capacitat creativa i de la innovació que cal activar per fer front als reptes comuns.

És per tot això que el Compromís Metropolità 2030 serà el primer pla estratègic per a la ciutat dels 5 milions d'habitants.

3. Antecedents: Barcelona Demà

Durant el mes de juny del 2020, el PEMB va obrir un procés de reflexió compartida per tal d'elaborar l'estratègia de la Barcelona metropolitana del 2030: el procés "[Barcelona Demà. Compromís Metropolità 2030](#)", definit com el procés col·lectiu de debat i proposta ([Barcelona Demà](#)) obert a les organitzacions de tot el territori metropolità i a les contribucions de persones expertes d'àmbits diversos, focalitzat en els reptes de la regió metropolitana de Barcelona i que, en el període 2020-2022, ha conduït a la definició del Compromís Metropolità 2030

Barcelona Demà tindrà continuïtat com el marc d'enriquiment, seguiment i revisió del Compromís Metropolità 2030 fins a la finalització de la seva vigència

4. Una estratègia basada en missions

Durant el procés de cocreació del nou pla estratègic, el PEMB ha seguit [un plantejament](#) inspirat en els treballs de l'economista Mariana Mazzucato i l'Institute for Innovation and Public Purpose de l'University College de Londres: la innovació orientada a missions.

4.1. Què és una missió?

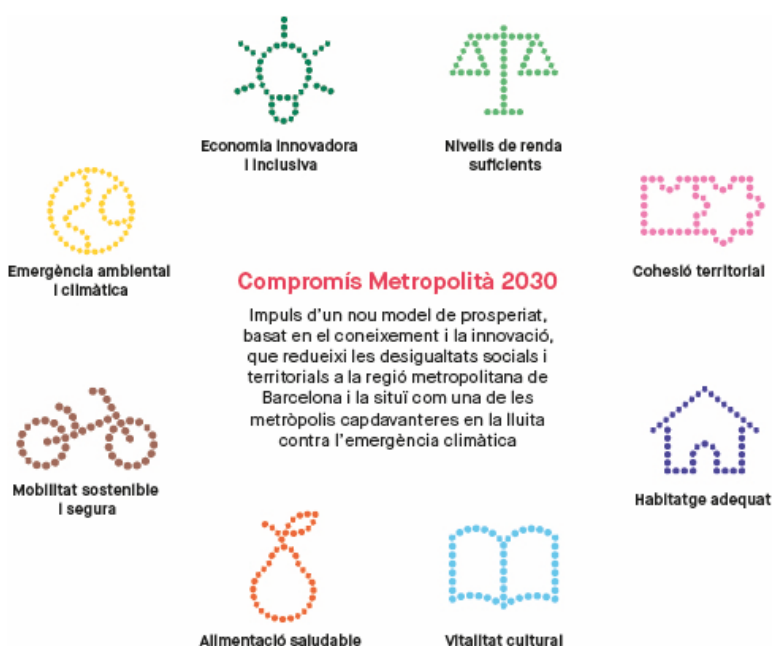
Una **missió** és un objectiu transversal, ambiciós i transformador que ha de servir de guia per a l'actuació coordinada d'un ampli ventall d'actors (ciutadania inclosa). En el cas de la regió metropolitana de Barcelona, permetran impulsar i coordinar respostes innovadores als reptes a aquesta escala.

El Compromís Metropolità 2030 s'ha estructurat a través de missions precisament perquè posen l'accent en l'acció, en els resultats i en la col·laboració multiactor i és l'enfocament que utilitza la Unió Europea, entre altres, per a les seves polítiques d'innovació i cap on dirigeix els seus fons i programes. Cada missió inclou 4 elements:

1. **Espais de referència:** Organismes representatius de la quíntuple hèlix (administració pública, acadèmia/recerca, sector privat i ciutadania, i mitjans de comunicació), que assumeixen el Compromís Metropolità 2030 i contribueixen a desenvolupar les missions.
2. **Projectes estructurants:** Projectes que tenen un fort impacte sobre el compliment de la missió i el conjunt del territori metropolità.
3. **Projectes demostratius:** Projectes replicables i exemplificadors del que qualsevol actor pot aportar al compliment de la missió.
4. **Instruments i relació amb altres agendes i plans:** Eines que permetin treballar a escala de regió metropolitana cada missió i relació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible de Nacions Unides, European Green Deal i altres programes europeus, etc.

Definir missions, doncs, permet focalitzar en aspectes estratègics implicant un ampli ventall d'actors (ciutadania inclosa) i promovent noves maneres de fer. En el cas de la regió metropolitana de Barcelona són una guia per impulsar i coordinar respostes innovadores a aquesta escala, **en la que no existeix una institució de govern que tingui aquest abast territorial.**

4.2. Les 8 missions del Compromís Metropolità

La Missió de Vitalitat Cultural

La presència de la cultura en les agendes globals, identificada com a quart pilar del desenvolupament sostenible, així com el rol social que ha jugat durant la pandèmia, palesen la seva influència en la societat i el benestar de la ciutadania. En una metròpoli que es vol innovadora i inclusiva cal garantir l'accés a la cultura, d'acord amb un principi d'equitat, i reforçar així el seu impacte econòmic i social.

Repte: Vitalitat cultural

Missió: Promoure els drets culturals per esdevenir una metròpoli més justa, equitativa i sostenible

Compromís 2030: El 2030 la participació de la població de l'RMB en la vida cultural, en tota la seva diversitat, haurà augmentat un 10%

Context i focus de la missió

El concepte de cultura és tan ampli i polièdric que resulta difícil d'acotar. Si ens remuntem, però, a l'origen etimològic del terme d'origen llatí (cultura/colere = cultiu) podem entendre la cultura com l'element que, de diferents maneres, actua sobre la societat (individus i comunitat) per fer-la créixer.

La crisi sanitària derivada de la Covid 19 ha permès ressituar el paper de la cultura en la societat per recuperar aquesta dimensió més holística que ultrapassa el consum cultural en sentit estricte. La cultura és cada cop més present en les agendes urbanes i està molt connectada – no sempre explícitament – amb l'Agenda 2030 i els ODS, com ja es despenia del document La cultura és el [quart pilar del desenvolupament sostenible](#), aprovat en el marc del 3r Congrés Mundial del CGLU que es va fer a Mèxic el 2010.

A més d'evidenciar el gran valor social de la cultura i el seu paper com a factor de cohesió, la pandèmia ha posat de manifest els estrets vincles que té amb altres àmbits com l'educació, la sanitat, la sostenibilitat, l'emergència climàtica o els models alimentaris.

Sembla necessari, doncs, reforçar el rol social de la cultura a través de l'impuls dels drets culturals i de polítiques que promoguin l'augment de la participació cultural, en sentit ampli. **Per aprofitar tot el potencial transformador i catalitzador de la cultura cal que participi el màxim de persones possibles. Malauradament, les escasses xifres de què disposem ens alerten que aproximadament un terç de la població no participa en la vida cultural.** En aquest sentit, per augmentar aquesta participació és fonamental el reforç del teixit associatiu i cultural de proximitat ja que entenem que és a petita escala des d'on s'ha actuar (barris i municipis).

Un dels factors que han dificultat la concreció de la missió de cultura ha estat la manca de dades culturals agrupades de l'RMB i el fet que les ja existents no són prou específiques i no reflecteixen la diversitat de pràctiques culturals. Així doncs, un dels objectius prioritaris de la missió de vitalitat cultural ha de ser precisament crear un dispositiu que permeti obtenir dades culturals específiques, significatives i territorialitzades.

Tot i així, podem fer una aproximació a partir de les dades disponibles de l'ICUB (Ajuntament de Barcelona) i les de la Generalitat de Catalunya i concloure que el % de la població que participa, almenys un cop l'any, en pràctiques culturals formals oscil·la entre el 60 i el 65%.

Per aquest motiu, **el compromís estratègic necessari d'aquesta missió és augmentar un 10% la participació de la població de l'RMB en les pràctiques culturals**. Cal tenir en compte que l'impacte de la covid en la cultura ha suposat una caiguda de la participació i que, hores d'ara, el ritme de recuperació no és prou ràpid, de manera que és important comptar amb una missió específica dins del Compromís Metropolità 2030 que contribueixi a situar les xifres en els nivells més alts possibles.

Relació amb les agendes globals

Les actuacions vinculades a aquesta missió s'alineen amb fites dels següents Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030.

En quins àmbits cal actuar?

Drets culturals

Sense disposar dels recursos humans i econòmics necessaris per elaborar, executar i avaluar l'impacte de les polítiques culturals, començant per la disponibilitat de dades específiques, significatives i territorialitzades, no es poden garantir els drets culturals de la població.

Llengua i cultura catalanes

El retrocés en el coneixement i ús del català que mostren les dades evidencia la necessitat de preservar la nostra llengua i la nostra cultura, com també cal recuperar els referents culturals catalans i fomentar-ne de nous que integrin els procedents d'altres tradicions culturals.

Impacte social

La interacció de la cultura amb altres àmbits com l'educació, la salut, la sostenibilitat, el model alimentari, la ciència i la tecnologia pot contribuir a impulsar canvis i acostar-nos a un model de societat més justa, equitativa i sostenible.

Interculturalitat

El coneixement, intercanvi i treball conjunt entre l'àmplia diversitat de cultures representades a la regió metropolitana de Barcelona afavoreix una millor cohesió social i ens acostar a una societat més inclusiva i equitativa alhora que enriqueix el nostre patrimoni cultural.

Ecosistema cultural i talent creatiu

L'impuls del talent creatiu, la innovació en contingut i formats, la reducció de la precarietat laboral o l'efecte tractor que els grans equipaments tenen sobre el conjunt són algunes mesures que poden revertir la situació de crisi que ve experimentat el sector cultural.

Governança i articulació territorial

Els projectes culturals supramunicipals, els sistemes d'itinerància i el treball en xarxa contribueixen a una millor articulació territorial de la metròpoli, contraresten la centralitat de Barcelona i garanteixen una distribució territorial més equitativa de l'oferta cultural.

5. La presentació del Compromís Metropolità 2030: una gira pel territori

Durant el mes de setembre de 2022, el PEMB està duent a terme una campanya de presentació del Compromís Metropolità 2030 i les missions que s'hi recullen per tal de donar-lo a conèixer i situar-lo al centre del debat del conjunt de la regió metropolitana de Barcelona.

Així, **del 13 al 30 de setembre el PEMB organitza una gira per 8 municipis de la regió metropolitana de Barcelona per presentar una a una les missions vinculades al Compromís Metropolità 2030:**

- [Missió 'Economia innovadora i inclusiva'](#) – Martorell, 13/09
- [Missió 'Nivells de renda suficients'](#) – Santa Coloma de Gramenet, 16/09
- [Missió 'Emergència ambiental i climàtica'](#) – Vilanova i la Geltrú, 19/09
- [Missió 'Habitatge adequat'](#) – Mollet del Vallès, 20/09
- [Missió 'Alimentació saludable'](#) – Mataró, 23 setembre
- [Missió 'Mobilitat sostenible i segura'](#) – Santa Perpètua de Mogoda, 27/09
- **Missió 'Cohesió territorial'** – El Prat de Llobregat, 29/09
- **Missió 'Vitalitat cultural'** – Rubí, 30/09

Instal·larem un plató de televisió a l'aire lliure i durant prop de dues hores es presentarà una de les missions i alguns projectes de la regió alineats amb aquesta. Un/a presentador/a farà un seguit d'entrevistes en format tertúlia a alcaldes i alcaldesses dels diferents municipis, així com a altres autoritats i perfils tècnics. I, en paral·lel, es farà una activitat de caràcter més divulgatiu o lúdic relacionada amb la temàtica o el projecte presentats oberts a la ciutadania. A més, a cada municipi hi haurà també una il·lustradora, la Cé Marina, que farà una imatge-resum de cadascuna de les 8 missions.

6. Qui ho impulsa?

El Pla Estratègic Metropolità de Barcelona (PEMB) és una associació privada sense ànim de lucre —promoguda per l'Ajuntament de Barcelona i l'Àrea Metropolitana de Barcelona— presidida pel president/a de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB). A diferència de l'AMB, actualment l'RMB no compta amb cap ens de govern per impulsar i coordinar polítiques al conjunt del seu territori. Per tant, el PEMB exerceix el paper de complement transitori de les administracions en aquesta funció de coordinació, ja que les aplega a totes elles i als principals actors econòmics i socials metropolitans. Del PEMB, doncs, han sortit acords i propostes en forma de missions que conformen l'actual Compromís Metropolità 2030 i que, sense ser directament vinculants, poden ajudar a la presa de decisions en els espais on correspongui.

Els principals promotors del Compromís Metropolità 2030 i que han estat participant en l'elaboració del nou pla estratègic son:

[Àrea Metropolitana de Barcelona](#)
[Ajuntament de Barcelona](#)
[Aeroport de Barcelona](#)
[Cambra de Comerç de Barcelona](#)
[Cercle d'Economia](#)
[Consorci de la Zona Franca de Barcelona](#)
[Comissió Obrera Nacional de Catalunya](#)
[Fira de Barcelona](#)
[Foment del Treball Nacional](#)
[Port de Barcelona](#)
[Unió General de Treballadors](#)
[Universitat de Barcelona](#)

En formen part:

- Els principals agents econòmics i socials de l'àrea metropolitana de Barcelona que, conjuntament amb l'Ajuntament de Barcelona i l'Àrea Metropolitana de Barcelona, són les institucions promotores
- Altres entitats econòmiques, socials i culturals de l'àrea metropolitana de Barcelona que s'han anat integrant en el pas dels anys i que formen part del Consell General. Actualment són més de tres-centes
- Els trenta-sis municipis de l'àrea metropolitana de Barcelona
- Nou municipis en representació de la regió metropolitana de Barcelona i la vegueria del Penedès.
- Altres administracions que operen en el territori (Generalitat de Catalunya, Diputació de Barcelona, Consell Comarcal del Barcelonès i Consell Comarcal del Baix Llobregat)

